

Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége
(ÉVOSZ)

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Foglalkoztatási feszültségek az építőiparban

Az építőipar 2022. év közepén a foglalkoztatási szintet fenntartva, mintegy 375 000 főnek ad munkát. A foglalkoztatottak nagy száma és a vállalkozások műszaki felkészültsége várhatóan 5 500 milliárd Ft éves teljesítményt fog eredményezni ebben az évben. Mindezekkel együtt a munkaerő hazai hatékonyabb foglalkoztatására van szükség, ami technológiai fejlesztéseket, a munkaerő jobb anyagi- és erkölcsi megbecsülését, folyamatos képzését és javuló építés-szervezést igényel.

Az építési vállalkozók a piaci helyzetüket legnagyobb mértékben akadályozó tényezőnek továbbra is a szakmunkás- és mérnökhíányt jelölik meg. A más ágazatokban a COVID-járvány miatt munkájukat elvesztők nagy számban az építőiparban találtak maguknak munkalehetőséget, ami sok vállalkozásnál a szakmai tudás felhígulását eredményezi. A „be se tanított” segédmunkások növekvő létszámaránya miatt, hogy a minőség és a határidők tarthatók legyenek, lényegesen több időt kell a mérnököknek és mestereknek az építő brigádok irányításával, ellenőrzésével eltölteni. Ennek következtében a mester- és mérnökhíány is erőteljesen érzékelhető.

Év	Összes foglalkoztatott (ezer fő)	Építőiparban foglalkoztatottak (ezer fő)	Az építőiparban foglalkoztatottak aránya (%)
2015	4 335,1	273,8	6,32%
2016	4 482,2	279,5	6,24%
2017	4 548,4	304,4	6,69%
2018	4 606,4	333,8	7,25%
2019	4 644,6	344,5	7,42%
2020	4 603,2	361,6	7,85%
2021	4 634,6	373,8	8,07%
2022. I. név	4 674,3	375,4	8,03%

Forrás: KSH

Az építőipari foglalkoztatási struktúrában megmaradt a hármas tagoltság: a főfoglalkozásban alkalmazottak, az úgynevezett bérelt munkaerő (ennek nagy része vállalkozási formában) és a szürke/fekete foglalkoztatottak. Az építőiparban csak minden harmadik foglalkoztatott van alkalmazotti státuszban, az alvállalkozói, megbízotti foglalkoztatás dominál, ami sajnos kiegészül a fekete foglalkoztatással is.

A recessziós években külföldön munkát vállaló szakembereket nagyon nehéz visszahozni a hazai építési feladatokhoz. Az építőipar nemzetközi trendjei alapján látható, hogy az ágazatra az

Európai Unióban jellemző munkaerőhiány miatt a **munkaadóknak tartósan versenyezniük kell más országok vállalataival is. A munkaerő hazai hatékonyabb és magasabb bérszinten való foglalkoztatása, erkölcsi megbecsülése és folyamatos képzése szükséges.**

Az ÉVOSZ tapasztalatait összegezve Koji László elnök hangsúlyt ad annak, hogy 2022-ben a vállalkozások a szélesebb körű bércsomagok kidolgozására és a szervezeten belüli karrierlehetőségek biztosítására koncentráltak, hogy vonzóak legyenek az új munkavállalóknak, illetve, hogy meg tudják tartani alkalmazottaikat. A munkába járás és a lakhatás támogatása, a teljesítmény premizálása, a munkaruha, munkavédelem egyaránt előtérbe került a béren kívüli juttatások körében.

A napi, névre szóló foglalkoztatási adatok lejelentése a NAV felé az állami nagy értékű munkáknál jól szolgálja a fekete foglalkoztatás visszaszorítását. Ezt a kormányzati intézkedést, az ún. **Üvegkapu rendszert indokolt kiterjeszteni minden e-napló vezetésére kötelezett létesítmény megvalósításában közreműködőre egyszerűbb rendben, az elektronikus építési naplóba történő adatbejegyzéssel.**

Mivel átmenetileg szükség van az Unión kívüli munkaerő foglalkoztatására is, az ÉVOSZ javasolja az építési vállalkozásoknak a külföldi építési vállalkozásokkal való közvetlen gazdasági együttműködés erősítését. Ennek formája a külföldi cégekkel kötött vállalkozási szerződéses keretben történő szervezett munkavállalók és az egyéni munkavállalók (vendégmunkások) magyarországi fogadása. Az építésügy területén ukrán, szerb, török és fehérorosz székhelyű cégek és munkavállalók mutatnak érdeklődést ilyen irányú együttműködésre, ami mindkét fél számára üzletileg előnyös lehet. Fontos, hogy **jogszabályilag rendezett feltételekkel, ellenőrizhető módon, a legkisebb bürokrácia mellett erősödhessenek az ilyen üzleti kapcsolatok.**

A vállalkozások magas kapacitás-leterheltsége mellett megnő a veszélye a munkahelyi baleseteknek és sokasodhatnak a munkaegészségügyi problémák. Ezért fontos, hogy 2022-ben is kiemelt figyelmet kapjon a vállalkozások részéről a **munkavédelem és munkaegészségügy.**

A tisztességes vállalkozások érdeke, hogy az építésügy egyéb területeihez hasonlóan **erősödjön a munkaügyi ellenőrzés és annak hatékonysága**, mely kiterjed a foglalkoztatás minden elemére. Csak a folyamatos és következetes, nemcsak a látványos esetekre épülő munkaügyi ellenőrzés képes javítani a morált.

Az ÉVOSZ várakozásai szerint a következő 3-4 évben többen mennek el az építőipari szakmákból aktív nyugdíjba, mint ahányan kikerülnek az oktatási rendszerből. A külföldiek foglalkoztatása és a Nyugat-Európában korábban munkát vállalt kollégák hazahívása még inkább előtérbe fog kerülni. A hatékonyság javítása időigényes folyamat. Mindezekre tekintettel a szakmunkás- és mérnökhány tartósan velünk maradhat.

Budapest, 2022. július 12.